

lige Organisation. Hvad enten man finder denne rigtig eller ikke, beroer den dog nu engang derpaa, at der findes et Antal af organiserede Menigheder med Kirker og med de fornødne Midler til at underholde de derved ansatte Præster; dermed er egentlig den kirkelige Organisation udtømt. Loven om Sognebaandets Løsning tillader nu, at man ikke længer skal være stavnbundet til den Præst, der er bleven bestillet for den Menighed, hvori man tilfældigvis lever, men tillader, at man holder sig til en anden Præst, og dette vil praktisk sige — det skal jeg gjerne indrømme — til en i Nærheden boende Præst. Men dermed har man endnu ikke vort ved den egentlige kirkelige Organisation. Nu vil man vel sige: „Ja, men Consequentsen medfører saa ogsaa, at den der har været ansat som Præst, maa selv om han har ophørt at være dette, dog kunne vedblive at udføre præstelig Gjerning“. Dette er imidlertid ikke Tilfældet; jeg vil ikke tale om alle de Sidebetragtninger, der her ville frembyde sig baade fra et borgerligt og fra et geistligt Synspunkt, men jeg vil blot fremhæve, at den Berettigelse til at befatte sig med kirkelige Anliggender, som følger af Ordinationen til et geistligt Embede, maa falde bort, ikke blot naar en bestillet Præst bliver afskediget ved Dom, men overhovedet naar han ophører at være Præst for en bestemt Menighed. Jeg troer derfor, at Minoriteten har fuldkommen Ret i, at man, naar man gaar ind paa at lade en Præst, der ikke længer er bestillet for en bestemt Menighed, have Ret til, uden Videre, at udføre kirkelige Functioner, da ogsaa consequent maa komme til, at disse kunne udføres af en Mand, uden at han nogeninde har været bestillet for en bestemt Menighed, med andre Ord til, at Enhver, der har opfyldt de Betingelser, der ere stillede for overhovedet, at kunne erholde Ordination, maa kunne fordrø denne og derefter gaae ud og praktisere. Fra et almindeligt Synspunkt seer dette nu vistnok meget fortræffeligt ud; men jeg troer, at det vil tage sig mindre heldigt ud i sin Realisation. Consequenter maa dette nemlig tilfødt føre til, hvad jeg vil kalde det amerikanske System, hvor Staten altsaa ikke havde Noget at gjøre med

Kirken, men hvor det var Individernes Sag selv ganske at sørge for deres religiøse Trængselstilfredsstillelse, for deres Saligheds Sag, hvad enten de nu vilde gjøre dette enkeltvis, eller de vilde slutte sig sammen, og hvor det da naturligtvis blev deres egen Sag at skaffe sig de fornødne Præster og Lærere. Naar man nu spørger mig, hvilket af disse to Systemer — dette eller det hos os herskende — der meest tiltaler mig personlig, saa siger jeg aabent, at det gjør ganske vist det System, jeg kaldte det amerikanske; men jeg siger paa samme Tid, at det er ligesaa klart for mig, at dette ikke er det danske Folks Tankegang, og at det er aldeles klart, at det ikke er Grundlovens Mening, idet denne vil en Folkekirke, hvilket Udtryk vel ikke har samme Betydning som det gamle „Statskirke“, men dog heller ikke er aldeles diametralt modsat dette. Naar man nu spørger mig om, hvor jeg da vil, at man skal blive staaende, da siger jeg, at man skal blive staaende ved denne Lov om Sognebaandets Løsning af 1855, idet denne ikke har lagt Haand paa den danske Folkekirkens Organisation. Vil man, som nu foreslaaet, begynde at forandre den i smaa Portioner og sige: „Fordi en Præst er bleven afskediget, det være sig nu enten paa Grund af Druffenstab eller usædeligt Levnet eller deslige, har han alligevel Lov til at praktisere, thi den i Ordinationen liggende Ret er ikke falden bort“, saa kommer man nødvendigvis consequent til bagefter at sige, at saa skal man heller ikke fordrø Bestikkelse til et vist bestemt Kald, men at Enhver, der opfylder visse Betingelser, skal have Lov til at praktisere som Præst. Consequentsens Magt fører da nødvendigvis til at destruere det hele, geographiske Begreb om Sogneinddelingen, og det dertil knyttede Menighedslid. Hvad mig angaar, da hører jeg til dem, der mindst vilde ghyse tilbage herfor; men netop derfor har jeg ogsaa en Ret til her at minde om, at det ikke er en Småting, hvorom der er Tale. Holder man sig saaledes ikke indenfor de Grændser, der ere blevene afstukne ved Loven af 1855, men vil gaae ud derover, da vil det ene Skridt med Hastighed føre det andet med sig, idet man enten hvirvlande vil paaberøbe sig, at det gjælder vor Saligheds Sag, gjælder den